

«سرآمد» گزارش می‌دهد؛

ژئوپارک جهانی قسم در مسیر دیپلماسی و توسعه جامعه محلی

گروه جزایر - حمید الماسی نیا

حضور ژئوپارک جهانی قسم - در نهمین کنفرانس و سمپوزیوم شبکه ژئوپارک‌های آسیا و اقیانوسیه در لنکاروی مالزی، این بار فراتر از یک حضور علمی و تخصصی دنبال شد؛ امضای دو تفاهم‌نامه همکاری با ژئوپارک جهانی تاینینگ چین و سازمان توسعه لنکاروی، ارائه تجربه قسم در زمینه حکمرانی مشارکتی و نقش‌آفرینی در ساختار شبکه آسیایی، مسیر تازه‌ای را برای استفاده از ظرفیت ژئوپارک در توسعه همکاری‌های بین‌المللی و تقویت جامعه محلی قسم ترسیم کرده است.

سال‌هاست که قسم با تکیه بر ظرفیت‌های زمین‌شناختی، طبیعی و فرهنگی خود و همچنین از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های موجود در ژئوپارک جهانی به‌عنوان آفرای برای توسعه روابط بین‌المللی و شکل‌دهی به همکاری‌های علمی، گردشگری و اقتصادی استفاده می‌کند. هر چند نمی‌توان معیار موفقیت دیپلماسی ژئوپارک جهانی قسم را تنها در تعداد تفاهم‌نامه‌ها و ارتباطات بین‌المللی جست‌وجو کرد؛ اما باید پذیرفت که اگر این ارتباطات بین‌المللی و تفاهم‌نامه‌ها به آموزش و توانمندی بیشتر جامعه محلی و کمک گردش مالی، توسعه کسب‌وکارهای محلی و افزایش سهم جامعه‌جریه از اقتصاد گردشگری منجر شود، گام مهمی در مسیر موفقیت برداشته شده است.

سجاد اشکرف، مدیر ژئوپارک جهانی قسم، شش‌ماهه‌شبه در نشست خبری خود باخبرنگاران جزیره قسم که با هدف تشریح دستاوردهای حضور در نهمین کنفرانس شبکه ژئوپارک‌های آسیا و اقیانوسیه، برگزار شد؛ اظهار کرد: امضای تفاهم‌نامه با ژئوپارک جهانی تاینینگ چین را یکی از مهم‌ترین نتایج حضور در این رویداد و این توافق پس از حدود سه هفته ارتباطات مجازی و الکترونیکی در حاشیه نشست لنکاروی نهایی شد. او همچنین از امضای تفاهم‌نامه دیگری با سازمان توسعه لنکاروی موسوم به «الادا» خبر داد و افزود این توافق حاصل ارتباطاتی است که از سفر حدود ۲ سال پیش مسئولان قسم شکل گرفته بود.

توسعه دیپلماسی از مسیر ژئوپارک توسعه کسب‌وکارهای محلی، تقویت جوامع محلی، توسعه شبکه همیاران در دو طرف، آموزش، همکاری‌های شبکه‌ای، توسعه ژئوتوریسم، بازاریابی و معرفی ظرفیت‌ها از جمله محورهای اصلی این تفاهم‌نامه‌ها اعلام شده است. اشکرف، مدیر ژئوپارک قسم در صحبت‌های خود تأکید کرد: «هدف ژئوپارک جهانی قسم صرفاً امضای تفاهم‌نامه و تبادل اسناد نیست، بلکه تلاش می‌شود این توافقات از مرحله امضا و تعاملات اولیه عبور کرده

سرپرست هیئت نجات غریق و غواصی مازندران از جان‌باختن ۲۲ نفر در سواحل این استان در سال جاری خبر داد و گفت: ناجیان همچنین ماه‌های اخیر بیش از هزار و ۶۰۰ نفر را از خطر غرق‌شدن نجات دادند. به گزارش اقتصادسرآمد، مرکز تخصصی غریق‌شدگی اشاره به آخرین وضعیت حوادث دریایی در سواحل مازندران اظهار کرد: با وجود حضور ناجیان غریق و انجام عملیات‌های متعدد امدادی، شماری از هموطنان به دلیل بی‌توجهی به هشدارهای ایمنی و ورود به مناطق پرخطر جان خود را از دست داده‌اند. وی افزود: بر اساس آمار ثبت‌شده، تاکنون ۳۲ نفر در سواحل دریای مازندران جان‌باخته‌اند که بیشترین موارد فوتی در شهرستان‌های بایلسر،

وامسر، تاکبان و نوشهر گزارش شده است. سرپرست هیئت نجات غریق و غواصی مازندران با بیان اینکه بخش قابل توجهی از مأموریت‌های ناجیان غریق به پیشگیری از حوادث منجر به غرق‌شدگی اختصاص دارد، تصریح کرد: ناجیان مستقر در سواحل تاکنون توانسته‌اند بیش از یک‌هزار و ۶۰۰ نفر را که در معرض غرق‌شدن قرار داشتند، نجات دهند. عزیزباده‌ها تأکید بر ضرورت توجه جدی گردشگران و مسافران به توصیه‌های ایمنی گفت: شنا کردن در مناطق خارج از محدوده‌های تعیین‌شده، به‌ویژه در شرایط نامساعد جوی و دریایی، می‌تواند خطرات جبران‌ناپذیری به همراه داشته باشد.

این تجربه قسم شاید مهم‌تر از خود تفاهم‌نامه‌ها باشد؛ زیرا هر مدل توسعه ژئوتوریسم در نهایت به این پرسش می‌رسد که مردم محلی چه نقشی در آن دارند. اگر جامعه محلی تنها تماشاگر توسعه گردشگری باشد، بخشی از ظرفیت اقتصادی و اجتماعی ژئوپارک بلااستفاده می‌ماند. اما اگر ساکنان، راهنمایان، صاحبان اقامتگاه‌ها، فعالان صنایع دستی و کسب‌وکارهای محلی در زندگی روزمره گردشگری قرار گیرند، حفاظت از میراث طبیعی نیز می‌تواند به یک منفعت مستقیم برای مردم تبدیل شود.

تجربه قسم: قابل انتقال، امانه قابل کپی اشکرف با اشاره به ارائه تجربه قسم اظهار کرد این الگو قرار نیست به صورت عین‌به‌عین در سایر ژئوپارک‌ها اجرا شود، زیرا هیچ دو ژئوپارک از نظر مؤلفه‌ها و شاخص‌های طبیعی، اجتماعی و اقتصادی مشابه یکدیگر نیستند. مدیر ژئوپارک قسم در ادامه گفت: آنچه در این ارائه مورد تأکید قرار گرفت، انتقال منطق و ماهیت الگوی قسم بود تا ژئوپارک‌های دیگر بتوانند متناسب با ویژگی‌های سرزمینی و اجتماعی خود از این تجربه بهره‌گیرند.

تجربه به‌بهره‌گیرند»

اشکرف، نقش‌آفرینی در ساختار شبکه ژئوپارک‌های آسیا و اقیانوسیه را سومین محور مهم دستاوردهای سفر عنوان کرد و گفت استفاده از تعاملات شبکه‌ای برای آمادگی در فرآیندهای ارزیابی جهانی و آسیایی از موضوعات مورد توجه در این نشست بود. مدیر ژئوپارک قسم اضافه کرد: روز نخست کنفرانس به نشست‌های تخصصی و کمیته‌های مشورتی اختصاص داشت و انتخابات اعضای کمیته مشورتی، هماهنگ‌کننده و معاونان هماهنگ‌کننده منطقه آسیا و اقیانوسیه و مباحث مرتبط با ساختار و فرآیندهای تصمیم‌گیری شبکه

قسم در شبکه ژئوپارک‌های آسیا اشکرف، نقش‌آفرینی در ساختار شبکه ژئوپارک‌های آسیا و اقیانوسیه را سومین محور مهم دستاوردهای سفر عنوان کرد و گفت استفاده از تعاملات شبکه‌ای برای آمادگی در فرآیندهای ارزیابی جهانی و آسیایی از موضوعات مورد توجه در این نشست بود. مدیر ژئوپارک قسم اضافه کرد: روز نخست کنفرانس به نشست‌های تخصصی و کمیته‌های مشورتی اختصاص داشت و انتخابات اعضای کمیته مشورتی، هماهنگ‌کننده و معاونان هماهنگ‌کننده منطقه آسیا و اقیانوسیه و مباحث مرتبط با ساختار و فرآیندهای تصمیم‌گیری شبکه

بر گزار شد. عضویت فعال در یک شبکه بین‌المللی برای ژئوپارک‌ها یک اعتبار نامدین نیست. شبکه ژئوپارک‌ها می‌تواند امکان دسترسی به تجربه‌های مدیریتی، ارتباط با مقاصد گردشگری، همکاری‌های علمی و آشنایی با شیوه‌های جدید حفاظت و توسعه پایدار را فراهم کند. در چنین ساختاری، قسم هم‌زمان یک دریافت‌کننده تجربه و یک ارائه‌دهنده تجربه است و همین تعامل دوطرفه می‌تواند جایگاه آن را در مناسبات تخصصی منطقه تقویت کند.

قسم: یک برند گردشگری در بازار جهانی معرفی ظرفیت‌های جزیره و تقویت برند بین‌المللی نیز از دیگر دستاوردهای این سفر بود. در نمایشگاه جانبی کنفرانس، غرفه شبکه ژئوپارک‌های جهانی ایران برپا شد و معرفی شدند. اشکرف همچنین از مطرح‌شدن درخواست همکاری از سوی چند ژئوپارک جهانی خبر داد و گفت یکی از این موارد مربوط به اندونزی بوده که انعقاد تفاهم‌نامه با این کشور به نشست‌ها و کنفرانس‌های سال‌های آینده موکول شده است.

مدیر ژئوپارک جهانی قسم از تلاش برای میزبانی دوره‌های آینده نشست شبکه ژئوپارک‌های آسیا و اقیانوسیه در قسم نیز خبر داد و گفت موضوع میزبانی پیش از سفر با مسئولان سازمان منطقه آزاد قسم مطرح و فرم نامزدی آن نیز تکمیل شده بود. به گفته اشکرف، هدف از این پیشنهاد استفاده از ظرفیت رویداد برای تقویت برند بین‌المللی قسم و ایجاد دستاوردهای اقتصادی و مالی برای جامعه محلی و فعالان جزیره بود. وی ادامه داد: با این حال، با توجه به شرایط منطقه‌ای، جنگ و محدودیت‌های سفر، میزبانی سال ۲۰۲۸ به یک ژئوپارک جزیره‌ای در فیلیپین واگذار شده است.

میزبانی یک رویداد بین‌المللی می‌تواند فراتر از اعتبار سازمانی، یک رویداد اقتصادی برای مقصد باشد. حضور متخصصان، پژوهشگران و فعالان گردشگری خارجی، تقاضا برای اقامت، حمل‌ونقل، غذا، خدمات گردشگری و صنایع دستی ایجاد می‌کند. بنابراین، اگر قسم در آینده میزبان چنین رویدادی شود، طراحی آن با مشارکت فعالان محلی می‌تواند بخشی از هزینه‌های برگزاری را به فرصت اقتصادی برای مردم جزیره تبدیل کند.

بازاعتباربخشی: آزمون استمرار عملکرد

یکی از موضوعات مهم مطرح‌شده در این سفر، وضعیت بازار اعتباربخشی ژئوپارک جهانی قسم بود. اشکرف گفت طی سه سال گذشته قرار بود ارزیابی مجدد قسم انجام شود، اما به دلیل شرایط منطقه‌ای و آشنایی با شیوه‌های جدید حفاظت و توسعه پایدار را فراهم کند. در چنین ساختاری، قسم هم‌زمان یک دریافت‌کننده تجربه و یک ارائه‌دهنده تجربه است و همین تعامل دوطرفه می‌تواند جایگاه آن را در مناسبات تخصصی منطقه تقویت کند.

تأب‌آوری قسم از مسیر مردم مدیر ژئوپارک جهانی قسم در بخش دیگری از سخنان خود آموزش و مدیریت مشارکتی در برابر مخاطرات طبیعی را از برنامه‌های ژئوپارک عنوان کرد و گفت اجرای این برنامه‌ها به مشارکت مستمر جوامع محلی نیاز دارد. وی با اشاره به سایت‌های زمین‌شناختی جزیره، از نمکدان به عنوان یکی از مناطقی نام برد که آموزش، پدافند غیرعامل و افزایش آگاهی درباره توجوه و جاهه با عوامل طبیعی در آن مورد توجه قرار گرفته است. اشکرف همچنین تأکید کرد: «مدیریت ژئوپارک یک مسئولیت فردی نیست، بلکه یک فرآیند خانوادگی، اجتماعی و مجموعه‌ای است و موفقیت آن به مشارکت مجموعه‌ای از افراد و جوامع محلی وابسته است.»

تأب‌آوری در قسم را نمی‌توان صرفاً با حفاظت فیزیکی از ژئوسایت‌ها تعریف کرد. جزیره در معرض مجموعه‌ای از مخاطرات طبیعی و اقتصادی قرار دارد و جامعه محلی نخستین گروهی است که آثار این مخاطرات را تجربه می‌کند. بنابراین آموزش، مشارکت مردم و ایجاد تنوع در فعالیت‌های اقتصادی مرتبط با ژئوتوریسم می‌تواند هم‌زمان دو هدف را دنبال کند: حفاظت از میراث طبیعی و کاهش آسیب‌پذیری اقتصادی جامعه.



معرفی

ظرفیت‌های جزیره و تقویت برند بین‌المللی نیز از دیگر دستاوردهای این سفر بود.

این سفر بود. جانبی کنفرانس، غرفه شبکه

ژئوپارک‌های جهانی ایران ژئوپارک‌های جهانی قسم، طیس و ارس معرفی شدند.

اشکرف همچنین از مطرح‌شدن درخواست

همکاری از سوی چند ژئوپارک جهانی خبر داد و گفت یکی از این موارد مربوط به اندونزی بوده که انعقاد تفاهم‌نامه با این کشور به نشست‌ها و کنفرانس‌های سال‌های آینده موکول شده است

مدیرکل بندر و دریانوردی خرمشهر گفت: با انجام مطالعات و عملیات شبانه‌روزی، ۹۵ درصد بزرگ‌ترین مغرقه اروندرود از آبراه خارج شده است.

با خبرنگاران اظهار کرد: ۱۳ مغرقه در سمت ایران و ۱۴ مغرقه در سمت عراق قرار دارد که خارج کردن آنها نقش مهمی در تردد شناورهای با تناژ بالا دارد.

وی با اشاره به اینکه حفظ ایمنی آبراه یکی از وظایف بندر است، افزود: علیرغم مشکلات موجود، مطالعات لازم انجام شد و عملیات خارج‌سازی بزرگ‌ترین مغرقه به صورت شبانه‌روزی ادامه دارد.

مدیرکل بندر خرمشهر اظهار کرد: یک هزار متر بوم‌اندازی برای جلوگیری از آلاینده‌ها و آسیب به محیط زیست برای خارج‌سازی بزرگ‌ترین مغرقه در اروندرود انجام شده است

وی همچنین از مراحل نهایی برج کنترل دریایی بندر خرمشهر خبر داد و گفت: از درب کامیون رو بندر به طول ۱۵ کیلومتر تا پلیس‌راه اهواز و تا پل جهان‌آرا محل مسئولیت‌های اجتماعی عملیات آسفالت و زیباسازی محوطه در حال اجرا است.

عسکری گفت: احداث اسکله رورو با ۹۰ درصد پیشرفت فیزیکی، در ۱۸۵ متر در حال اجرا است و با تکمیل آن، به‌صورت هم‌زمان ۱۵ شناور ۱۰ هزار تنی می‌تواند در این اسکله پهلوگیری کند.

وی با اشاره به مطرح‌شدن لایروبی اروندرود در کمیته ویژه وزارت خارجه افزود: لایروبی‌شدن اروندرود مانع گسترش ظرفیت‌های بندر خرمشهر و آبادان می‌شود و اگر این باز شود، شناورهای با ظرفیت ۱۰ هزار تن وارد بندر آبادان و خرمشهر خواهند شد. بندر خرمشهر با بر خور داری از ۲۰۰ پست اسکله، ۳۳۰ هکتار وسعت و با استفاده از پتانسیل منطقه تجاری صنعتی آزاد اروند و بهره‌مندی از مزایا و معافیت‌های منحصربه‌فرد در منطقه به خطوط مختلف کشتیرانی خدمات ارایه می‌کند.

پژوهشگاه اقیانوس‌شناسی عضو شورای راهبردی شبکه ارزیابی خطر مواد شیمیایی شد



نخستین مجمع عمومی شبکه تحقیقات و فناوری ارزیابی خطر مواد شیمیایی با میزبانی دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران برگزار و پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی بشارای اعضای مجمع عمومی به‌عنوان یکی از اعضای شورای راهبردی این شبکه انتخاب شد.

به گزارش اقتصادسرآمد، در این نشست که با حضور نمایندگان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت نیرو، سازمان حفظ نباتات کشور، پژوهشگاه هوشناسی و علوم جوی، پژوهشگاه استاندارد، شهرداری تهران و سازمان آب و فاضلاب، دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی کشور برگزار شد، اهداف، مأموریت‌ها و برنامه‌های پیش‌روی شبکه مورد بررسی قرار گرفت و پس از برگزاری رای‌گیری، اعضای شورای راهبردی این شبکه انتخاب شدند.

انتخاب پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی در شورای راهبردی، با توجه به ظرفیت‌های علمی و تخصصی این پژوهشگاه در حوزه‌های مرتبط با پایش و ارزیابی آلاینده‌های شیمیایی در محیط‌های دریایی و ساحلی و تدوین و توسعه استانداردهای ملی و بین‌المللی، زمینه مناسبی برای توسعه همکاری‌های بین‌رشته‌ای و اجرای طرح‌های پژوهشی مشترک فراهم می‌کند.

شبکه تحقیقات و فناوری ارزیابی خطر مواد شیمیایی زیر نظر معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی فعالیت می‌کند.

این شبکه با هدف هماهنگی و هدایت فعالیت‌های پژوهشی در حوزه ارزیابی خطر مواد شیمیایی تشکیل شده و در سطح بین‌المللی با شبکه بین‌المللی WHO در ارتباط است. همچنین شورای راهبردی، رکن اصلی تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری در ساختار شبکه‌های تحقیقاتی وزارت بهداشت است. اعضای این شورا توسط مجمع عمومی شبکه برای مدت ۲ سال انتخاب می‌شوند. تدوین برنامه راهبردی، تعیین اولویت‌های تحقیقاتی، تدوین سیاست‌های تأمین منابع مالی، نظارت بر حسن اجرای وظایف و تدوین آیین‌نامه‌های داخلی از مهم‌ترین وظایف شورای راهبردی است.